

# **REVISORSEXAMEN**

## **Del II**

**December 2015**

© Revisorsnämnden 2015

# REVISORSEXAMEN

## Allmänt

|                            |                                                                                       |
|----------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|
| Datum:                     | 1 december 2015                                                                       |
| Skrivtid:                  | 2 x 6,0 timmar, varav 6,0 timmar för del II                                           |
| Krav för godkänt resultat: | 90 poäng av 150 utan några särskilda krav på fördelningen av poäng på olika uppgifter |

## Regler

- Du ska skriva ditt tentandnummer på varje blad.
- Det är inte tillåtet att ha kontakt med någon person eller använda Internet, e-post eller liknande för att söka kontakt med någon annan person.
- Det är inte tillåtet att använda Internet, e-post eller liknande för att söka efter information.

Följs inte reglerna kan Revisorsnämnden avstå att rätta tentandens prov samt meddela tentandens handledare och arbetsgivare om det inträffade. Kontroll av tentandens dator kan göras såväl innan, som under och efter provet.

## Utformning av svar

- Du lämnar alltid dina svar i egenskap av auktoriserad revisor.
- Svarstexten ska vara självständigt skriven och utformad så att den besvarar frågan på ett koncist sätt.
- Svarstexten ska inte enbart bestå av inklippt text eller hänvisningar till annan text, såsom lagar, råd, rekommendationer och liknande.
- Du ska ange motiveringar och hänvisningar samt visa uträkningar.
- Du ska markera eventuella citat med kursiv stil och ange källa.
- Svar skall vara avlämnade i nummerordning och referens skall lämnas till eventuella bilagor

## Bedömning

Bedömningen av svar, som ska lämnas på bifogade svarsblanketter eller RN:s USB-minne, sker utifrån en svarsmall. Alternativa svar kan - beroende på motiveringar - också beaktas vid bedömningen.

Svar på varje uppgift - eller deluppgift - bedöms enligt följande princip i exempelvis en fråga omfattande fem poäng:

- 5 p – Mycket bra svar
- 4 p – Bra svar
- 3 p – Acceptabelt svar
- 2 p – Svar med vissa brister
- 1 p – Svar med stora brister
- 0 p - Uteblivet eller i grunden felaktigt svar

| <b>Uppgift 4</b> | <b>Renovera Mera AB</b> | <b>Poäng</b> |
|------------------|-------------------------|--------------|
|                  | Deluppgift 4.1          | 8            |
|                  | Deluppgift 4.2          | 5            |
|                  | Deluppgift 4.3          | 8            |
|                  | Deluppgift 4.4          | 4            |
| <b>Summa</b>     |                         | <b>25</b>    |

| <b>Uppgift 5</b> | <b>Designa Group AB</b> | <b>Poäng</b> |
|------------------|-------------------------|--------------|
|                  | Deluppgift 5.1          | 5            |
|                  | Deluppgift 5.2          | 4            |
|                  | Deluppgift 5.3          | 5            |
|                  | Deluppgift 5.4          | 6            |
|                  | Deluppgift 5.5          | 5            |
| <b>Summa</b>     |                         | <b>25</b>    |

| <b>Uppgift 6</b> | <b>BioPharma AB</b> | <b>Poäng</b> |
|------------------|---------------------|--------------|
|                  | Deluppgift 6.1      | 5            |
|                  | Deluppgift 6.2      | 5            |
|                  | Deluppgift 6.3      | 5            |
|                  | Deluppgift 6.4      | 5            |
|                  | Deluppgift 6.5      | 5            |
| <b>Summa</b>     |                     | <b>25</b>    |

**Lycka till!**

## 4. Renovera Mera AB (25 poäng)

### Bakgrund

Renovera Mera AB är ett byggbolag med ca 10 anställda snickare. Bolaget ägs till lika delar av Anders Waltersson och Peter Fredriksson, som startade bolaget för 15 år sedan och som också jobbar som snickare. Bolaget har huvudsakligen uppdrag för mindre fastighetsbolag med ombyggnationer och renoveringar av deras fastigheter. Garantitiden för de flesta uppdragen är två år. Anders och Peter är de enda styrelseledamöterna i bolaget. De har ett aktieägaravtal där det bland annat framgår att de ska vara överens om alla väsentliga beslut som fattas.

Du är sedan fem år tillbaka vald revisor i Renovera Mera AB. Bolaget tillämpar BFNAR 2008:1 (K2). Bolagens räkenskapsår är kalenderår.

Bolagets ekonomiska information ser ut enligt följande:

| <b>Ekonomisk information (Mkr)</b> | <b>2014</b> | <b>2013</b> | <b>2012</b> |
|------------------------------------|-------------|-------------|-------------|
| Omsättning                         | 8,5         | 8,2         | 7,8         |
| Resultat före skatt                | 0,5         | 0,7         | 0,3         |
| Summa tillgångar                   | 7           | 8           | 7           |
| Soliditet                          | 35 %        | 34 %        | 36 %        |
| Medelantal anställda               | 12          | 11          | 9           |

### Deluppgift 4.1 (8 p)

De flesta av bolagets uppdrag är till fast pris och huvudregeln för intäktsredovisning tillämpas. Några enstaka uppdrag är på löpande räkning och då tillämpas alternativregeln. Bolagets beräknade timkostnad (anskaffningsvärde) är 390 kr. På balansdagen finns följande uppdrag som är startade under året men inte avslutade:

- I. Uppdrag till fast pris 393 875 kr, avser ombyggnad av kontorslokaler. Budgeterad tidsåtgång vid projektstart var totalt 685 tim. Vid årsskiftet har 450 timmar lagts ned på arbetet och det beräknas vara ytterligare 280 timmar innan arbetet färdigställs. Under 2014 har 200 000 kr fakturerats a-conto.
- II. Uppdrag på löpande räkning avser uppförande av en altan. Nedlagd tid till och med årsskiftet är 130 timmar och beräknad kvarstående tid är 50 timmar. Under 2014 har 28 750 kr fakturerats avseende nedlagd tid till och med november.
- III. Uppdrag till fast pris 1 400 000 kr, avser nybyggnad av ett större garage med smörgjrop. Budgeterad tidsåtgång vid projektstart var totalt 2 000 timmar. Vid årsskiftet har 1 800 timmar lagts ned på arbetet och det beräknas vara ytterligare 500 timmar innan arbetet färdigställs. Under 2014 har 1 200 000 kr fakturerats a-conto.

## Uppgift

Hur ska dessa tre uppdrag redovisas per 2014-12-31? Redogör för belopp i resultat- och balansräkning avseende intäkt och fakturering för respektive uppdrag.

### Deluppgift 4.2 (5 p)

Bolaget redovisar kostnader för garantiarbeten på ett eget konto i redovisningen. Under de tre senaste åren har dessa kostnader uppgått till (kr):

|      |         |
|------|---------|
| 2014 | 250 000 |
| 2013 | 140 000 |
| 2012 | 38 000  |

Bolaget har inte tidigare gjort avsättning för garantiåtaganden i boksluten, men eftersom kostnaderna för dessa ökat under de senaste åren har de för avsikt att göra en avsättning per 31 december 2014. Styrelsen ber dig redogöra för reglerna avseende redovisning av garantiavsättningar.

## Uppgift

Redogör för reglerna för redovisning av avsättning för garantiarbeten och vilken garantiavsättning som ska göras.

### Deluppgift 4.3 (8 p)

I april 2015 är din revision avslutad och du ska avlämna din revisionsberättelse. Följande noteringar har du att ta ställning till i utformandet av revisionsberättelsen:

- a) En uppdragsgivare har framställt ett skadeståndsanspråk avseende ett felaktigt utfört arbete. Det yrkade skadeståndet uppgår till 950 000 kr. Du har begärt att en jurist ska uttala sig om anspråket och du har nu fått ett skriftligt yttrande där juristen bedömer att det är stor sannolikhet att bolaget kommer att behöva betala ut ett skadestånd. Bolaget tycker att skadeståndsanspråket saknar grund och är övertygat om att det inte kommer att behöva betalas ut något skadestånd och har därför inte reserverat för det. Förvaltningsberättelsen innehåller en beskrivning av ärendet som inkluderar beloppet och varför man valt att inte göra någon avsättning.
- b) Anders har under hösten ingått ett avtal med en ny uppdragsgivare utan att Peter varit informerad om detta. Avtalet har medfört att en annan viktig uppdragsgivare sagt upp ett avtal som innebär att bolaget kommer att förlora omsättning om ca 2 Mkr per år. Det nya avtalet kommer att ge intäkter på ca 500 tkr per år. Peter motsatte sig att det nya avtalet slöts för han ansåg att det fanns risk att andra uppdragsgivare skulle välja annan leverantör.

## Uppgift

Redogör för dina ställningstaganden kopplade till ovanstående områden samt utforma förslag till revisionsberättelse.

#### **Deluppgift 4.4 (4 p)**

Efter händelsen med det förlorade kundavtalet vill Anders sluta i bolaget och har därför nu sålt sina aktier till Hampus, en av de yngre snickarna i bolaget, utan att ha meddelat detta till Peter. Bolagsordningen innehåller ett hembudsförbehåll.

#### **Uppgift**

Vad innebär ett hembudsförbehåll och vad får det för effekt på den aktietransaktion som gjorts?

## 5. Designa Group AB (25 poäng)

### Bakgrund

Designa Group AB är ett bolag med fokus på grafisk formgivning med säte i Uppsala. Bolagets grundare äger 60 % av bolaget och ett investmentbolag äger resterande 40 %. Moderbolaget Designa Group AB är ett holdingbolag utan egen rörelse men med koncernens finansiering. Ägarna har planer på att notera bolaget på Stockholmsbörsen (OMX Midcap).

Den ekonomiska informationen för koncernen ser ut enligt följande:

| <b>Ekonomisk information (Mkr)</b> | <b>2015</b> | <b>2014</b> | <b>2013</b> |
|------------------------------------|-------------|-------------|-------------|
| Omsättning                         | 2 215       | 1 900       | 1 750       |
| Resultat före skatt                | 154         | 95          | 105         |
| Summa tillgångar                   | 730         | 665         | 630         |
| Soliditet                          | 39 %        | 32 %        | 35 %        |
| Medelantal anställda               | 147         | 126         | 115         |

Du är vald revisor sedan räkenskapsåret 2012. Bolaget upprättar sin finansiella rapportering i enlighet med IFRS. Bolagets räkenskapsår är kalenderår.

### Deluppgift 5.1 (5 p)

Designa Group AB står inför en börsnotering på Stockholmsbörsen (OMX Midcap). Bolagets ekonomichef Yvonne Larsson ber dig redogöra för vad du som revisor kommer att granska avseende bolagets noteringsprospekt, samt vilken typ av yttrande du kommer att avge avseende prospektet. Hon ber dig också att redogöra för vilken typ av yttrande du kan lämna på proformasiffror för ett företagsförvärv gjort efter rapportperiodens slut. Du behöver inte upprätta förslag till yttrande.

### Uppgift

Redogör för dina ställningstaganden i samband med denna förfrågan.

### Deluppgift 5.2 (4 p)

I samband med noteringen vill bankernas rådgivare sätta upp ett möte med dig som revisor för att ställa frågor kring bolagets resultat och finansiella ställning samt din kännedom om transaktioner eller frågor som väsentligen kan påverka den finansiella rapporteringen.

## Uppgift

Redogör för dina ställningstaganden i samband med denna förfrågan.

### Deluppgift 5.3 (5 p)

Bolagets ekonomichef Yvonne Larsson har arbetat 15 år i bolaget men har ingen erfarenhet från arbete med noterade bolag. Styrelsen består nu av sju ledamöter; tre från huvudägaren, två från minoritetsägaren samt moderbolagets VD och chefsjurist.

## Uppgift

Redogör för och motivera hur börsens krav på erfarenhet och sammansättning av ledning och styrelse kan komma att påverka ledning och styrelse.

### Deluppgift 5.4 (6 p)

I samband med börsförberedelserna har bolaget övergått till IFRS. I detta arbete identifierades att ett antal leasingkontrakt som historiskt redovisats som operationella leasingkontrakt är att betrakta som finansiella leasingkontrakt enligt IFRS. Bolagets redovisningschef Arne Svensson tar nu ett avtal som exempel, vilket bolaget ämnar teckna den närmaste månaden. Bolaget har klassificerat avtalet som ett finansiellt leasingavtal. Leasingen avser utrustning under en treårsperiod och förutsättningarna framgår nedan:

Leasingperiod: Tre år

Betalning (sker i slutet av varje år):

År 1: 100 000 kr

År 2: 120 000 kr

År 3: 140 000 kr

Diskonteringsränta: 4,235%

Nuvärde av framtida minimileasingavgifter: 330 000 kr

Bedömd nyttjandeperiod: Tre år

## Uppgift

Visa vilken effekt redovisning som ett finansiellt leasingkontrakt skulle få på koncernens räkenskaper vid tidpunkten för initial redovisning av kontraktet samt för de tre respektive åren i såväl resultat- som balansräkning.

### Deluppgift 5.5 (5 p)

Verksamheten bedrivs genom projekt där arbetet utförs på löpande räkning alternativt för ett fåtal projekt till fast pris. Redovisningschefen som just har börjat på företaget ber dig om hjälp med årets skatteberäkning med avseende på pågående projekt. Per 31 december 2015 ser pågående arbeten och resultat ut enligt bilaga 5.5.

## Uppgift

Hjälプ redovisningschefen att slutföra beräkningen i bilaga 5.5. Bortse från periodiseringsfond.

## 6. BioPharma AB (25 poäng)

### Bakgrund

BioPharma AB ingår i en koncern som bedriver forskning och utvecklar läkemedel inom hjärt- och kärlsjukdomar. Bolaget har hittills inte genererat några egna intäkter och gör därför årligen förluster och är löpande i behov av ny finansiering för att kunna fortsätta sin verksamhet. Bolaget har ett spritt ägande av såväl privatpersoner som institutionella investerare och riskkapitalbolag.

Den ekonomiska informationen för koncernen ser ut enligt följande:

| <b>Ekonomisk information (Mkr)</b> | <b>2014</b> | <b>2013</b> | <b>2012</b> |
|------------------------------------|-------------|-------------|-------------|
| Omsättning                         | 0           | 0           | 0           |
| Resultat före skatt                | - 57,9      | - 48,5      | - 42,8      |
| Summa tillgångar                   | 55,2        | 42,1        | 56,7        |
| Soliditet                          | 22 %        | 15 %        | 35 %        |
| Medelantal anställda               | 12          | 10          | 9           |

Du är vald revisor sedan räkenskapsåret 2013. Koncernen upprättar sin finansiella rapportering i enlighet med IFRS. Bolagets räkenskapsår är kalenderår.

### Deluppgift 6.1 (5 p)

Bolaget bedriver forskning och utveckling på två separata patent varav det ena är i en pre-klinisk fas och det andra i fas 2. Bolaget har historiskt kostnadsfört utvecklingsutgifter men funderar nu över vad som gäller för att kunna aktivera dessa utgifter, särskilt för det projekt som är på väg in i fas 3, som är den avslutande fasen innan lansering kan ske.

### Uppgift

- Redogör för vilka förutsättningar som ska föreligga för att aktivera utvecklingsutgifter i ett egenutvecklat projekt och när det kan ske, samt motivera din bedömning huruvida bolagets nedlagda utgifter för projekten kan aktiveras eller ej.
- Styrelsen har funderingar på att förvärva en konkurrents tillgång för att på så sätt komma över liknande patent. Inga värden finns aktiverade i detta bolag men i förvärvet identifieras övervärden som allokeras till patent respektive pågående forskning och utveckling. Ekonomichefen diskuterar nu med dig förutsättningarna för att aktivera dessa i förvärvet som identifierade tillgångar. Detta projekt är i fas 3.
- Ekonomichefen ber dig även att redogöra för när avskrivning ska ske av tillgångarna i a) respektive b) samt riktlinjer för under vilken tid avskrivning bör ske.

### **Deluppgift 6.2 (5 p)**

I det ovan nämnda förvärvet av en tillgång (se uppgift 6.1 b) diskuterar styrelse och ledning att förvärv av tillgången ska göras genom förvärv av bolaget som äger tillgången.

#### **Uppgift**

Redogör för hur förvärvet ska klassificeras om det sker via bolagsförvärv.

### **Deluppgift 6.3 (5 p)**

Bolaget går årligen med förlust och som beskrivits ovan har bolaget ännu ej genererat några intäkter. Dock ser man mycket ljust på det nyligen förvärvade patentet och anser det mycket troligt att man kommer generera vinster redan nästa år, 2015, om än marginellt. Därför har bolaget valt att aktivera 26 Mkr i uppskjutna skattefordringar, motsvarande ca 80 % av det skattemässiga värdet av de tre senaste årens förluster. För 2015 räknar bolaget med att göra en vinst på 2 Mkr och året därefter på ca 17 Mkr. Beräkningen bygger på en prognos där intäkterna bedömts av ekonomichefen.

#### **Uppgift**

Redogör för och motivera ditt ställningstagande kring bolagets aktivering av uppskjuten skattefordran.

### **Deluppgift 6.4 (5 p)**

Som en del av planeringen av årets revision ska du nu beräkna väsentlighetstal. Historiskt utfall framgår av förutsättningarna.

#### **Uppgift**

Visa din beräkning, bas för beräkning samt motivera fastställt väsentlighetstal för BioPharma AB.

### **Deluppgift 6.5 (5 p)**

Företagsledningen har nu redovisat aktiverat utgifter för utveckling, i enlighet med de råd du tidigare lämnat och bolaget har nu upprättat bokslutet i enlighet med detta. Aktiverade utvecklingskostnader uppgår till 15 Mkr.

#### **Uppgift**

Redogör för lämpliga granskningsåtgärder för räkenskapspåståendet värdering av balansposten Balanserade utgifter för forsknings- och utvecklingsarbeten och liknande arbeten.